

J. Bürk's Patent-Vægter-Kontrol-Uhr. *)

(Med Tegning.)

Det hidindtil til Vægter-Kontrol brugte Apparat gjorde det kun muligt at kontrolere Vægteren paa eet Sted, nemlig der, hvor et saadant Apparat — et Huus- eller Stueuhr — var anbragt. Vægteren gif paa den fastsatte Tid hen til dette Sted, traf i en udenfor Huset anbragt, med Uhret i Forbindelse staaende Staaltraad og frembragte derved Kontroltegnet.

Det af J. Bürk i Würtemberg opfundne Instrument derimod — et ligesaa simpelt som praktisk konstrueret og forholdsmæssig billigt Apparat — afhjælper ganske Misligheden af en eensidig Kontrol, idet man med dette Instrument — altsaa med eet Uhr, som Vægteren bærer hos sig, kan kontrolere ham paa saa mange Stationer som man ønsker.

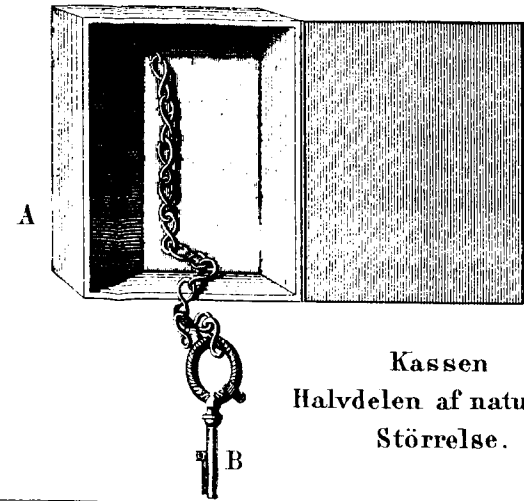
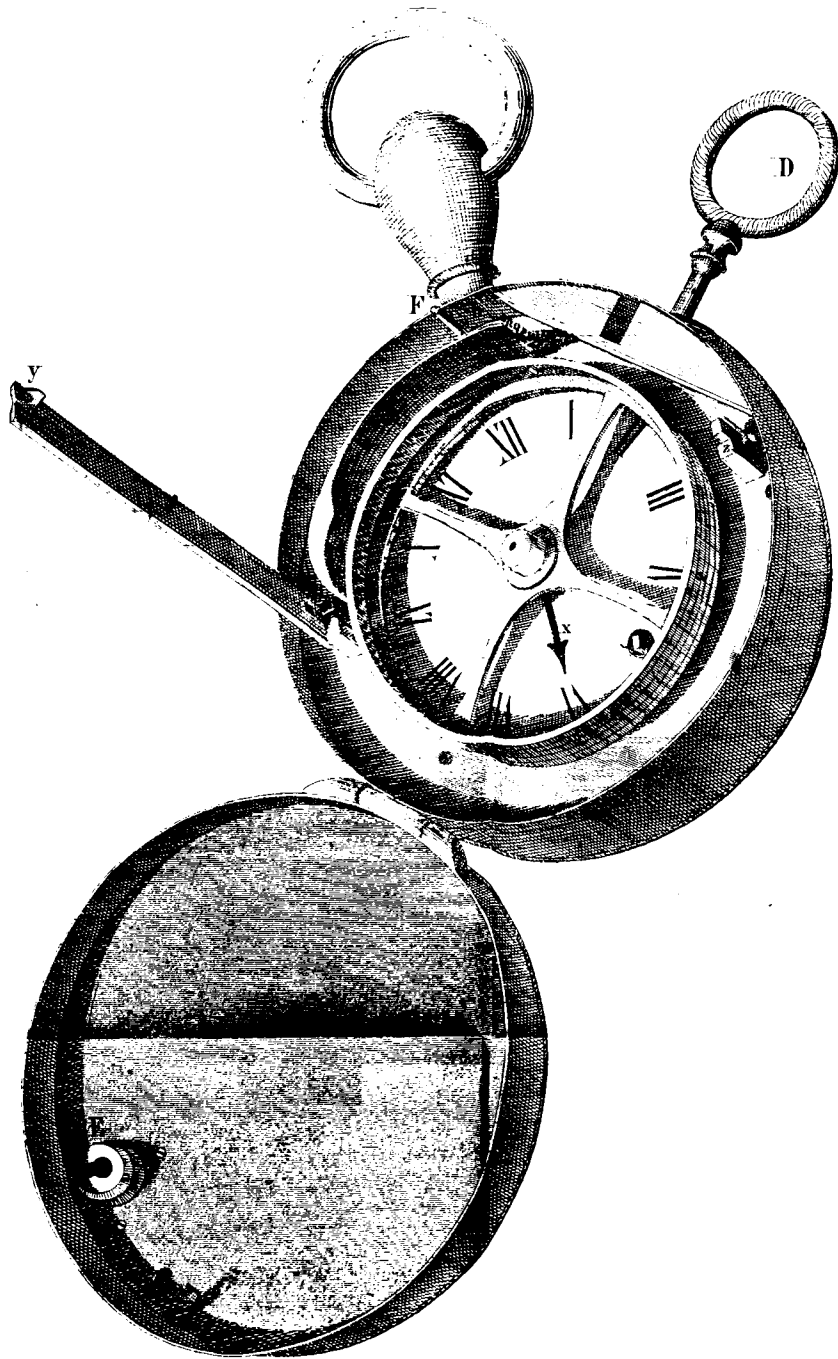
Da nu den ved dette Uhr frembragte Kontrol yder den største Sikkerhed, og en saadan turde være til stort Gavn for Eierne af større Gaarde eller Etablissementer, navnlig med Hensyn til Brandfare, Tyverier o. s. v., ville vi herved og i Henhold til vedfølgende Afbildning give en Beskrivelse af Kontrol-Uhret.

*) Faaes i Danmark hos Hr. Consul A. Duehl i Kjøbenhavn. Prisen er 40 Rblr.

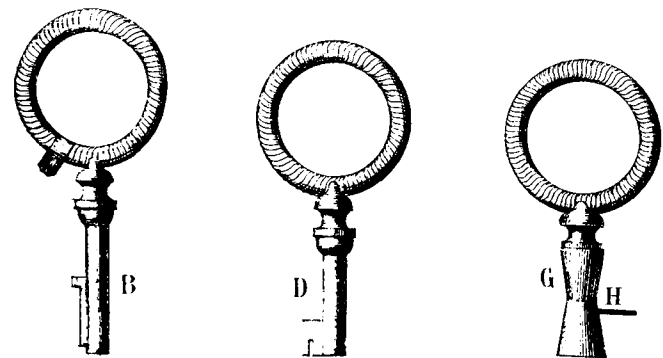
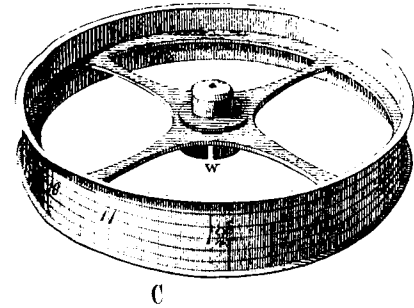
AFBILDNING

af F. Bürks Patent-Vægter-Kontrol-Uhr.

Tidsskrift for Landek. 8de Bind.

Kassen
Halvdelen af naturlig
Størrelse.

Paa det Vægteren til Bevogtning betroede Sted bestemmes visse Stationer, hvor han hver Time eller efter længere Tidrum skal begive sig hen. Paa hver af disse Stationer bliver en lille Træ- eller Blikkasse med Laas (A) fastskruet, og deri lægges Kjæden med Kontrolnøglen (B). Kjæden slaæes eller skrues fast i Kassen, saa at Nøglen ikke kan borttages; man kan til større Betryggelse sætte Segl paa Skruen.

Uhret bliver hver Dag optrukket af den Tilsynshavende, f. Ex. Inspecteur, Forvalter o. s. v., og en af de lithographerede Strimler (Bulletin) lagt omkring den store Ring (C), der er til at tage af. Dette skeer saaledes, at man trykker den udenpaa Ringen værende lille Stift ind i den Prik, som findes i Sættallet ved Strimlens sorte Ende og derpaa lægger Strimlen omkring Ringen, saa at Prikken i Sættallet ved den hvide Ende ligeledes falder paa Stiften, der holder Strimlen fast til Ringen; dette sættes igjen paa Uhret, som tillukkes. Ringen sættes saaledes paa, at det lille Indsnit (w) passer paa Timeviseren (x), og naar Ringen sidder fast trykker man Tværstykket (y) paa Fjederen (z). Nøglen (D) til Uhrkapslen beholder den Tilsynshavende.

Vægteren faaer nu det tillukkede Uhr og har da intet videre at gjøre end at patrouillere paa de befalede Tider og hver Gang han kommer til en Station at lukke den derværende Kasse op, tage Kontrolnøglen og dreie den een Gang rundt i det udvendige Hul (E) paa Messingkapslen, som corresponderer med Tappen (F), derved frembringer han det behørigte Mærke paa den lithographerede, omkring Ringen lagte, Papirstimmel (som dreier sig rundt med Timeviseren), idet Spidsen paa en af Fjedrene (o. p. q. r. s. t.) trykke sig ind i Papiret. Dnsker man, at Vægteren skal blive længere paa en Station, saa dreier han Nøglen een Gang om naar han kommer og anden Gang naar han gaaer; da sees det, hvor lang Tid han har været der.

Mærkerne bestaae i Punkter; Stationerne 1—6 blive i Reglen betegnede med 1—6 Punkter; vælges endnu flere

Stationer, betegnes de ved forskjellige Sammenstillinger af Punkterne.

For at forhindre eller opdage Eftergjørelsen af Kontrolnøgler — Eftergjørelsen er dog yderst vanskelig — kan man fra Tid til anden ombytte Kontrolnøglerne ved de enkelte Stationer uden Vægterens Viden. — Med hvert Uhr følge 6 nummererede Kontrolnøgler med Kjæder for 6 Stationer. For flere Stationer leveres Nøgler paa Forlangende.

Naar Vagtiden er udløben, afleverer Vægteren Uhret til den Tilsynshavende, som aabner det, tager Bulletinen ud, sætter en ny Bulletin ind, optrækker og, om fornødent, stiller Uhret og lukker det igjen.

Mærkerne paa Bulletinen, som er inddeelt i Timer og Sjettedele af en Time, oplyse Vægterens Gang efter Tid og Retning. Man seer: til hvilket Dieblik han har været paa hver Station, om han har forsømt Stationer, og da hvilke, i hvilken Rækkefølge han har besøgt dem, hvorlænge han har opholdt sig paa Veien eller paa selve Stationerne o. s. v.

Naar man vil opbevare Bulletinerne, saa fugtes de paa Bagsiden ligesom Postmærker og klæbes efter Datum ind i Kontrolbogen; der følge 400 Stkr. og een Kontrolbog med hvert Uhr, og man kan hvert Aar paany erholde saadanne for en ringe Priis, forsaavidt man ikke strax bestiller et større Antal.

Til at optrække og stille Uhret bruges Uhrnøglen (G). Paa Uhrskiven er ingen Minutviser; men Nøglen er forsynet med en saadan (H) og sættes saaledes paa Minutrøret, at den paa Nøglen værende Minutviser falder paa det Punkt, der er synlig paa Minutrørets firklantede Overflade. Det er bedst, at Uhret optrækkes hver Dag paa bestemt Tid, helst om Aftenen. Forsigtigheden byder, at Vægteren bærer Uhret i en Rem og i en fast Lomme.

Kontrol-Uhret er meget anvendt i Udlandet (i de sidste 2 Aar ere ca. 2500 Stkr. solgte) og har nu ogsaa her i Danmark fundet Indgang, f. Ex. ifølge allerhøieste Befaling paa Christianøborg Slot, og af private Bygninger i Grosserer B. Luteins Sukkerraffinaderi i Kjøbenhavn, hvorfra det paa det Bedste anbefales.
